THERION

Intro by Ivana H.

Biografija bilo kojeg banda najčešće zvuči puno manje interesantno kad se o njima govori sa stajališta treće osobe, kad se kronološkim redom iznose podaci poput datuma nastanka, promjena u postavi, izlazaka albuma... No, postoji nešto što čak i šturu povijest banda čini živom i zanimljivom, a to je upravo priča o bandu koju izriče sam band ili barem jedan od njegovih članova. Upravo je takav slučaj sa razgovorljivim Christoferom Johnssonom, gitaristom banda Therion, koji je još u svojoj petnaestoj godini, kada je svirajući bass otkrio da zna što želi raditi u životu, zakoračio na nimalo laku stazu – "proizvodnju" muzičkih remek-djela. Band je tokom karijere osim promjena stilova mijenjao i imena, pa to možemo povezati sa nazivima Blitzkrieg i Megatherion, a poznat nam je i po svom radu sa bandom Carbonized s kojim je snimio tri albuma, švicarcima Messiah i šveđanima Liers in Wait, s kojima je radio kao pjevač. Dakle, uz Christofera, Therion trenutno čine Kristian Niemann (guitare), Sami Karpinen (bubnjevi) i Johann Niemann (bass).

Tokom interviewa Christopher je govorio o dojmovima o turneji na kojoj su se nalazili u trenutku razgovora i povijesnom kretanju banda, a detaljno je prepričao i o čemu se radi na njihovom novom albumu. No, da biste Therion doživjeli u pravom svjetlu, osim slušanja njihovih studijskih albuma, preporučamo vam da svakako nađete načina da ih negdje doživite uživo.

Interview by Igor Horvat

Upravo smo izašli iz New Age Cluba gdje si pokazao veliko nezadovoljstvo samim mjestom održavanja večerašnjeg koncerta. Možeš li mi reći koji je razlog tome?

Znam da su Talijani dobra publika, no mjesto je malo i naš večerašnji koncert bit će niskobudžetan u odnosu na ono što mi inače radimo. Velik dio opreme ostao je u autobusu - veći podij za pjevače, razni efekti s vatrom, light show. Polovica toga ostat će neiskorištena. Smatram da svatko tko plati ulaznicu mora dobiti iste uvjete za naš koncert. Onaj tko je kartu kupio u Italiju trebao bi vidjeti isto što i naš fan u Nizozemskoj ili Njemačkoj. Ovakva me situacija jako ljuti jer organizatoru ne bi trebalo biti teško naći neko veće i bolje mjesto. Naši se albumi u Italiji odlično prodaju i stoga ne vidim u čemu je problem.

Kakve su ti dosadašnje impresije s ove nove turneje?

Naša europska turneja je dosta kraća nego što bi se očekivalo. Nedavno smo se vratili iz Južne Amerike i Meksika i zbog toga smo nevjerojatno iscrpljeni, pa nismo mogli organizirati veću turneju po Europi. Ona traje samo tri tjedna. Ali i to je u ovom trenutku previše, mrtvi smo umorni. Jedva čekamo da dođemo kući. Razumiješ, kada sviraš po Južnoj Americi konstantno moraš putovati. Najmanja udaljenost između dva mjesta gdje se održava koncert je oko 400 kilometara, no za njih je to prilično blizu. Svako se jutro moraš rano probuditi, spavaš oko četiri do pet sati da ne bi propustio let. Još jedan dodatni sat sna iskoristiš u avionu i ako te sreća posluži, ostaje ti sat-dva za klub ili dvoranu, ovisi o tome gdje sviraš. Nakon toga slijede tonska proba, TV, radio i interviewi za magazine... ne ostaje ti ništa slobodnog vremena, apsolutno ništa ne uspiješ vidjeti. Dakle, od ranog jutra do kasno u noć naš je raspored potpuno ispunjen. Turneja koja po Južnoj Americi traje dva ili tri tjedna podjednako je iscrpljujuća kao i tromjesečna europska.

Iz ovoga zaključujem kako niste vidjeli ništa od tog predivnog kontinenta.

Točno. Vidjeli smo samo hotele, klubove, dvorane i aerodrome. Izuzetak je bila Bolivija koja je predivna zemlja.

Čuo sam da su južnoamerikanci jedni posebni entuzijasti kada je u pitanju metal glazba. Je li to točno i gdje ste se najbolje osjećali?

Pa, ponajviše će mi u dobrom sjećanju ostati nastupi u Meksiku, Brazilu i Boliviji. Publika je tamo doista posebna i bit će mi drago ponovo svirati za njih.

Koju bi publiku inače ocijenio najboljom, ako je to uopće moguće?

Teško je ocijeniti koja je publika najbolja. Jedne godine je sve odlično, iduće pomalo razočaravajuće. Međutim, u Budimpešti je uvijek sjajno, kao i u svim dijelovima Poljske i Nizozemske u kojima se pojavimo. Zatim, tu su Porto, Helsinki i tako dalje.

Kada već govorimo o različitim publikama, meni je iskreno žao što nikada nisi imao priliku vidjeti i hrvatske fanove na djelu.

To bismo doista voljeli. Prije neki dan sam pričao s jednim čovjekom koji sada živi u Francuskoj, međutim inače je iz Albanije. On bi nas želio odvesti tamo. Objasnio sam mu u čemu su najveći problemi kada je u pitanju realizacija takve ideje. Zaključak je bio da je moguće, no tamo ne bismo mogli doći avionom, već tour busom. Zato, ako dođe do toga, na povratku iz Albanije moramo organizirati i koncerte u Hrvatskoj i Sloveniji. Imam mnogo prijatelja u Hrvatskoj i iz tog izvora saznao sam da postoji ogroman broj hrvatskih Therion fanova. Znam i da smo jako popularni u Sloveniji, svaki put kada sviramo u Austriji dođe ih mnogo iz vaše susjedne zemlje. Bilo bi doista sjajno svirati kod vas! Sjećam se da je još prije nekoliko godina bilo gotovo nemoguće nastupati u istočno-europskim zemljama kao što je recimo Poljska... a pogledaj kako je danas! Poljska je jedna od neizostavnih destinacija naših turneja. Probali smo jednom i uspjelo je, doista funkcionira. Hrana i smještaj su uvijek na visokoj razini, o fanovima da ne govorim. No, prije nije bilo tako, barem prema onome što sam čuo od drugih. Mislim da je sada idealno vrijeme i za uključivanje ostalih bivših komunističkih zemalja u planove turneja. Treba svirati gdje god postoji veliki interes od strane fanova.

Spomenutom turnejom Therion promovira svoj novi album "Secrets Of The Runes". Kakve su prve reakcije fanova, tj. kakvom bi ocijenio prodaju albuma do sada?

Jedino što je meni poznato su neki ulasci na oficijalne chartove pojedinih zemalja. Međutim, kao što znaš, to jedino govori o broju prodanih kopija unutar jednog tjedna. Što se tih ljestvica tiče, znam da je nešto slabije plasiran u Njemačkoj, no mnogo je bolja situacija u Nizozemskoj, Belgiji i Poljskoj. U ostalim državama nije se gotovo ništa promijenilo u odnosu na zadnjih nekoliko albuma.

Tekstovi vaših pjesama uvijek su posebno zanimljivi i neobični, no većina neupućenih u mitologiju i slične teme nema pojma o čemu se tu radi. Možeš li nam malo opisati koncept "Secret Of The Runes"?

Koncept priče bazira se na nordijskoj drevnoj mitologiji u kojoj postoji drvo zvano Yggrasil. To drvo drži devet listova iz devet različitih svjetova. Odlučili smo napisati jednu pjesmu za svaki od tih svjetova, ali kako se naši albumi tradicionalno sastoje od 11 stvari, tu su i prolog i epilog, 'Ginnungagap' i 'Secret Of The Runes'. Prolog opisuje prvog diva Ymera koji je zarobljen. Od njegovog tijela nastala je zemlja, od krvi ocean. Prolog opisuje Odinova putovanja. Epilog je naslovna stvar i u njoj nalazimo pojašnjenje cijelog koncepta. Tu susrećemo Odinovo putovanje koje se odvijalo dok je visio sa Yggrasila devet dana i noći. Tokom tog vremena na neki je način primio znanje runa. Riječ 'runa' znači 'tajna', a to nam odmah pojašnjava i naslov albuma koji znači 'tajna

DISKOGRAFIJA THERION

1991 - Beyond Sanctorum
1991 - ...Of Darkness
1993 - Ho Drakon Ho Megas
1995 - Beauty In Black
1995 - Lepaca Kliffoth
1996 - Siren Of The Woods
1996 - Theli
1997 - A'arab Zaraq Lucid Dreaming
1998 - Eye Of Shiva
1998 - Vovin
1999 - Crowning Of Atlantis
2000 - Deggial
2001 - Secret Of The Runes

svih tajni'. Rune naizgled predstavljaju samo slova, ali zapravo one u svom konceptu skrivaju tajnu i predstavljaju magične znakove od kojih svaki ima posebno značenje. Rune ne susrećemo samo u jednoj određenoj tradiciji, nego u mnogim tradicijama. Tako je na primjer nordijska tradicija jedna od onih koje se danas najviše prakticiraju među ozbiljnim okultnim skupinama i paganskim sljedbenicima. Nordijska se tradicija bazira na 'Futharku', a ponekad se to naziva i 'Uthark', ali puno rjeđe. Premda su pojedine rune vrlo slične runama iz drugih tradicija, ne smije ih se miješati, jer mogu imati različita značenja. Možemo tu spomenuti i da su tekstualne teme Richarda Wagnera također bazirane na mitovima i legendama nordijsko-germanskih tradicija. Wotan je naime drugi naziv za Odina. A kako je utjecaj Wagnera na našu muziku velik, pogodno je koristiti slične teme na ovom albumu.

Mislim da je 'Secret Of The Runes' najbitnija pjesma na albumu, barem što se tiče tekstova.

Limited edition CD-a sadrži i dvije obrade, točnije 'Crying Days' od Scorpionsa i Abba hit 'Summernight City'.

Točno, no obrade su prilično stare, snimili smo ih još davno za tribute albume. Međutim, izdavačka kuća smatrala je da su one predobre da bi bile potrošene samo za njih. Kažem 'potrošene' jer tko još uopće kupuje tribute albume? Ja ne znam nikoga od takvih. Therion fanovi sigurno neće kupiti CD zbog jedne naše stvari, a možda i ne vole bandove kao što su Abba i Scorpions. One se za sada nalaze jedino na digipack limited edition izdanju, no ubrzo bih želio objaviti još jedno obično izdanje koje bi uključilo i te dvije pjesme. Oni koji su ih čuli, smatraju da su odlične i da zvuče kao tipične Therion pjesme.

Vratimo li se na sam početak karijere banda, očito je da ste gotovo iz temelja promijenili stil muzike, zar ne?

Da, na samom početku zvučali smo kao kombinacija starih Venoma i Metallice, zvali smo se Blitzkrieg. Band je nastao još 1987. godine. Vrlo brzo promijenili smo stil koji nas je ubacio u death metal, a to je više drugačije od onoga što danas radimo! (smijeh)

Kako bi opisao daljni razvojni proces glazbe Theriona? Rekao bih da su promjene svakim novim album jedna je od vaših glavnih karakteristika.

Naravno. Uvijek smo bili band koji je težio eksperimentiranju, čak i s prvim albumom. Kada ga danas čuješ, on ti zvuči jedino kao tipičan death metal. No, u doba kada je izašao, on je zvučao prilično drugačije od ostalih. Koristili smo akorde koje nije koristio nitko drugi osim nas, bilo je tu prilično mnogo neobičnih ritmova i breakova. Dakle, već smo onda, kada smo promijenili ime u Therion i stil u death metal, bili skloni progresivnijim stvarima. U biti, stil nikada nismo namjeravali mijenjati, sve su se promjene desile nekako spontano, došle su same po sebi. Počeli smo eksperimentirati i s drugim stvarima. Prvo smo ubacili klavijature kao dodatni instrument, zatim 'čiste' muške vokale, ženske vokale... Sve to možeš čuti već na drugom albumu. S vremenom se sve više i više toga mijenjalo. Na albumu "Ho Drakon Ho Megas" osjetan je bio utjecaj tradicionalnog heavy metala, što je za mnoge tada bio samo naivan pokušaj. Međutim, danas je to normalna stvar za death metal band. Bilo je tamo i nešto industrial elemenata, no najvažniji od svega bio je početak našeg kombiniranja klasične glazbe s metalom. Zatim, na četvrtom albumu koristili smo i operne vokale, pokušali asimilirati orkestar i samplove. Kao što sam već rekao, bio je to prirodan progres. Da netko sada čuje naš prvi album i usporedi ga sa zadnjim, teško bi mogao povjerovati da se radi o istom bandu. Onaj tko ih sve posluša kronološkim redoslijedom lako bi se uvjerio u ispravnost mojih tvrdnji o našem prirodnom razvoju.

Smatram da je vaš spoj heavy metala i klasike bilo nešto doista revolucionarno u svijetu glazbe, pogotovo u metalu. Time ste definitivno postali jedinstven band, no mene je najviše začudio podatak kako ti, glavni autor svih tih stvari, nemaš neko posebno glazbeno obrazovanje iza sebe. Je li to doista istina?

To je točno. Glazba je nešto što dolazi iznutra. Glazbena ti škola uvelike može pomoći da bi naučio način na koji se možeš izraziti, no ponekad može biti limitirajuća jer ti točno govori kako to trebaš učiniti. Da ne postoje ljudi koji ne krše pravila, nikada ne bi bilo napretka. Primjerice Wagner. On je uveo simfonijski orkestar u operu, što je korjenito promijenilo zvuk opere. Većinu toga što je Wagner napisao rušilo je neke tradicije. A čovjek gotovo da nije imao nikakvo glazbeno obrazovanje! Znam da je jedino plaćao nekakve privatne poduke, što znači da je Wagner praktično samouk. Ipak se tu radi o najvećem opernom kompozitoru svih vremena. Isto se dogodilo kada se pojavio jazz. Došao je jedan crnac, uzeo gitaru i odsvirao sve na potpuno "pogrešan" način! (smijeh) Od jazza je sličnim putem nastao rock, od njega metal itd. Jimi Hendrix je još jedan dobar primjer... pojačajmo sve do maksimuma! To je tada bila buka, no danas je dio kulture.

Sjećaš li se kako i kada se u tebi pobudio interes za klasičnu glazbu?

Klasika je prva glazba koju sam uopće zavolio, Beethowena sam slušao još u dobi od dvije godine, vjerovao ili ne! Moji roditelji nisu imali previše klasičnih albuma, bili su tu jedino Mozart i Beethowen. Ne sjećam se točno kako je došlo do toga. Mislim da su me privukli mač i vitez na coveru ploče. Sjećam se da smo imali jedan polu-automatski gramofon, bilo mi je dovoljno pritisnuti jedan gumb da bi ploča zasvirala. Iako sam imao samo dvije godine, ti predivni zvukovi su me naprosto očarali. Time sam izluđivao roditelje, posebno moju majku koja je cijelo vrijeme bila sa mnom kod kuće. Ubrzo su si kupnjom slušalica riješili taj problem! (smijeh) To bi bio moj prvi susret s klasikom koju sam nakon nekoliko godina prestao slušati. Tada sam otkrio Beatlese, nakon kojih je konačno došao i metal.

Na albumima "Vovin" i "Deggial" pojavljuju se i gosti koji su vam otpjevali neke pjesme. Radi se o Ralfu Scheepersu (Primal Fear) i Hansi Kurschu (Blind Guardian, Demons & Wizards). Suradnja je dala veoma interesantne plodove i zanimalo bi me kako je došlo do toga?

Ralf je bio zamjena za Roba Halforda koji je bio moj prvi izbor. No, da bi došao do njega, poslovi s managerima traju čitavu vječnost. Zanimljivo, isti dan kada sam došao na tu ideju primio sam i promo paket Nuclear Blasta u kojemu se nalazio prvi CD Primal Feara. Nakon samo nekoliko trenutaka preslušavanja zaključio sam da je upravo to vokal kakav mi treba! Nuclear Blast nas je ubrzo povezao, no prije toga nikada u životu nisam vidio Ralfa. Što se tiče Hansija... on je također bio zamjena. Pjesmu "Flesh Of The Gods" trebao je otpjevati Udo Dirkschneider iz Accepta. Sve je već bilo dogovoreno, no onda je njegov album "Holy" postao iznenađujuće uspješan, došle su mu nove obaveze i nova promotivna kampanja. Udo me nazvao, ispričao se i zamolio da nađem nekoga drugog. U studiju smo se morali odlučiti koga bismo mogli zvati. Naš management je tada predložio Hansija, što se činilo dobrom idejom. Blind Guardian sam uvijek volio. Srećom, Hansiju se zamisao svidjela, odlučio je probati. Budući da ta pjesma nije bila planirana za njegov glas, dali smo mu dovoljno slobode i mogućnost da iskoristi svoj poseban stil. Snimali smo samo nekoliko puta, a rezultat je bio perfektan!

Turneja će ubrzo završiti, pretpostavljam da onda slijedi odmor.

Odmor i samo odmor! Snimanje albuma trajalo je šest mjeseci. Nakon toga sam bio zauzet promotivnim obavezama, interviewima... onda su došli festivali, turneja... Sve u svemu, imali smo premalo slobodnog vremena, jedino nešto preko ljeta. Na ovom projektu radimo već godinu dana i odmor je jedino što nam nedostaje u ovom trenutku.

Nadam se da on neće biti predugačak, tj. da će i nasljednik odličnog "Secret Of The Runes" ubrzo doći. Kada ga možemo očekivati?

Polovica sljedećeg albuma je već napisana. Radio sam na "Secret Of The Runes" albumu i jedan se dan probudio s potpuno novim idejama koje sam stavio po strani. Možda nećeš vjerovati, no velika većina zadnjeg albuma napisana je u samo dva mjeseca! Inače mi treba mnogo više, no ovaj put se sve brzo odigralo. Ako se sve bude odvijalo prema planu, sljedeći će se album u prodaji naći u jesen.

Čime se još voliš baviti osim glazbom? Kako provodiš slobodno vrijeme?

Volim čitati, boraviti u prirodi, odlaziti na opere, klasične koncerte, izlaziti s prijateljima. Volim intelektualne konverzacije...

A sport?

Ne, sport mrzim! To nije za mene! (smijeh)

Što bi za kraj želio poručiti svim ljubiteljima Theriona u Hrvatskoj?
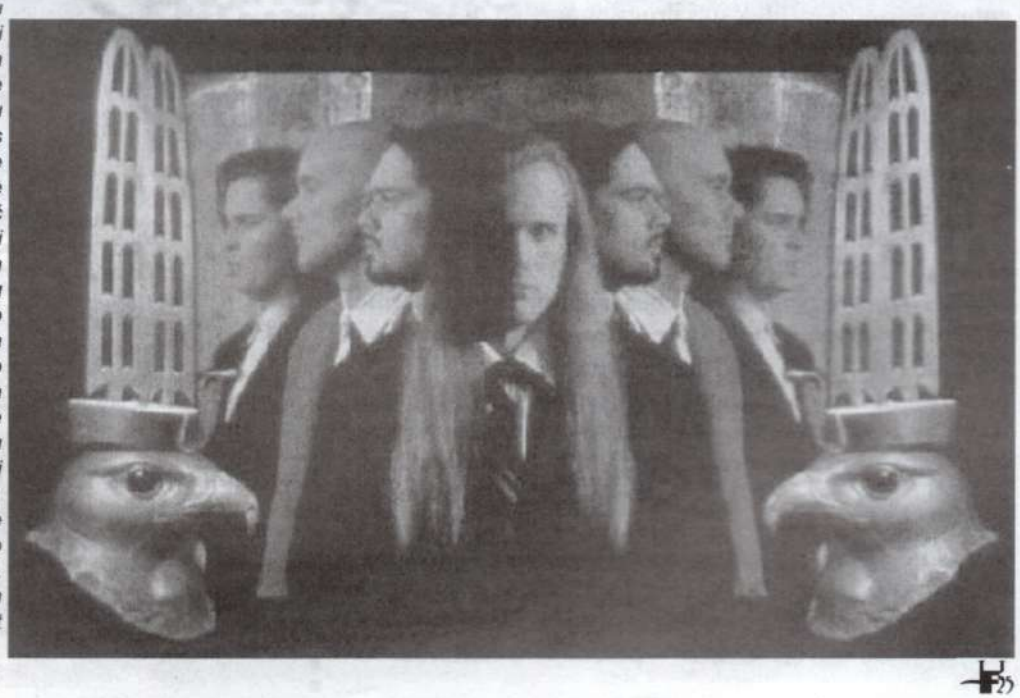
Bilo bi predivno jednog dana doći u Hrvatsku. Nadam se da će se naći netko zainteresiran od organizatora, a mi obećajemo da ćemo dati sve od sebe da svima bude zabavno!